

Nocebos στην Ρευματολογία

nature
REVIEWS RHEUMATOLOGY

Review Article | Published: 25 October 2018

Nocebos in rheumatology: emerging concepts and their implications for clinical practice

Evrydiki Kravvariti, George D. Kitas, Dimos D. Mitsikostas & Petros P. Sfikakis

Η έννοια του placebo αφορά ουσιαστικά επιβλαβείς δράσεις (σε συμπτώματα ή φυσιολογική κατάσταση ενός ασθενούς) μιας θεραπευτικής παρέμβασης, απότοκες **αρνητικών προσδοκιών** του ασθενούς.

Από την προηγούμενη δεκαετία, και με βάση νευρο-βιολογικού τύπου δεδομένα, έχει αποδειχθεί η παρουσία α) ειδικών νευρολογικών οδών, επαγόμενοι από τα placebo β) σχετικοί μηχανισμοί γ) προδιαθεσικοί παράγοντες. Με βάση επιδημιολογικά δεδομένα, φαίνεται ότι τα placebo σχετίζονται σε σημαντικό βαθμό με τη φαρμακευτική συμμόρφωση, την κλινική έκβαση, ακόμη και με πολιτικές υγειονομικής περίθαλψης.

Σε πολλές μεταanalύσεις τυχαιοποιημένων μελετών (RCTs) σε ρευματικά νοσήματα φαίνεται να είναι **συχνή η απόσυρση ασθενών στην ομάδα του εικονικού φαρμάκου από ανεπιθύμητες ενέργειες, μερικές εκ των οποίων θα μπορούσαν να είναι placebo δράσεις.**

Σε άλλες πάλι μελέτες (open-label) εκτίμησης «μεταφοράς» ασθενών από τον βιολογικό παράγοντα αναφοράς σε biosimilar, φάνηκε χαμηλότερη παραμονή στο biosimilar από αυτή που είχε παρατηρηθεί σε προηγούμενες RCTs μελέτες αλλαγής (switch), κάτι που θα μπορούσε να αποδοθεί τόσο σε αποτυχία λόγω της διαφοράς των 2 φαρμάκων, όσο και σε δράση τύπου placebo.

Nocebos in rheumatology: emerging concepts and their implications for clinical practice. Evrydiki Kravvariti, George D. Kitas, Dimos D. Mitsikostas & Petros P. Sfikakis . Nature Reviews Rheumatology volume 14, pages 727–740 (2018) Published: 25 October 2018

Το κείμενο αποτελεί βιβλιογραφική ενημέρωση της ΕΡΕ-ΕΠΕΡΕ και όχι απαραίτητα σύσταση για την καθημέρα κλινική πράξη
Αποτελεί επίσης εύρημα **ΜΙΑΣ ΜΟΝΟ εργασίας** και όχι υποχρεωτικά θέμα κατασταλαγμένης γνώσης
Αποτελεί τέλος ελεύθερη μετάφραση της περίληψης της δημοσιευμένης μελέτης και δεν περιέχει στοιχεία από το πλήρες άρθρο